

Bruxelles, 2 iulie 2019
(OR. en)

10160/19

ECOFIN 615
UEM 218
SOC 467
EMPL 356
COMPET 496
ENV 587
EDUC 302
RECH 335
ENER 339
JAI 697
FSTR 118
REGIO 154

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. Csie:	9931/19 - COM(2019) 507 final
Subiect:	Recomandare de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind Programul național de reformă al Irlandei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Irlandei pentru 2019

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor proiectul de recomandare a Consiliului sus-menționat, astfel cum a fost revizuit și convenit de diferite comitete ale Consiliului, pe baza propunerii COM(2019) 507 final a Comisiei.

RECOMANDARE A CONSILIULUI

din ...

privind Programul național de reformă al Irlandei pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Irlandei pentru 2019

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice², în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

² JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru 2019. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Irlanda printre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro³ („Recomandarea din 2019 pentru zona euro”), care stabilește cinci recomandări pentru zona euro („recomandările pentru zona euro”).
- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Irlanda ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a recomandării din 2019 pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1 și 3 de mai jos. În special, axarea politicii economice în materie de investiții pe domeniile specificate și introducerea de măsuri fiscale vor contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro în ceea ce privește sprijinirea investițiilor, îmbunătățirea finanțelor publice și combaterea planificării fiscale agresive.

³ JO C 136, 12.4.2019, p. 1.

- (3) Raportul de țară pentru Irlanda din 2019 a fost publicat la data de 27 februarie 2019. Acesta a evaluat progresele realizate de Irlanda în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice țării adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018⁴, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice țării adoptate în anii anteriori, precum și progresele realizate de Irlanda în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 27 februarie 2019. În urma analizei sale, Comisia a concluzionat că Irlanda se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, stocurile mari de datorii publice și private și de pasive externe nete fac ca Irlanda să fie vulnerabilă la șocuri negative, dar variabilele de flux au continuat să se îmbunătățească. Stocul datoriei private rămâne ridicat, dar creșterea economică sprijină în continuare reducerea acestuia. Activitățile întreprinderilor multinaționale continuă să influențeze datoria companiilor. Datoria gospodăriilor pare a fi, în linii mari, conformă cu fundamentele economice, chiar dacă este ridicată în raport cu venitul disponibil. Se estimează că datoria publică se va menține pe o traiectorie descendentă, în timp ce deficitul se apropie de o poziție de echilibru. Prețurile locuințelor au crescut într-un ritm rapid, timp de mai mulți ani, dar acest ritm s-a încetinit în ultima vreme. Prețurile locuințelor sunt determinate în mare măsură de constrângerile în materie de ofertă și nu există dovezi clare de supraevaluare. Stocul de credite neperformante, deși încă ridicat, a scăzut și mai mult, chiar dacă întârzierile pe termen lung la plată se reduc într-un ritm mai lent.
- (4) Irlanda și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019 la 17 aprilie 2019, iar la 29 aprilie 2019 și-a prezentat Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de corelațiile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.

⁴ JO C 320, 10.9.2018, p. 27.

- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁵, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernanță economică.
- (6) În prezent, Irlanda face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere și al regulii privind datoria. În Programul său de stabilitate pentru 2019, guvernul preconizează că soldul total se va îmbunătăți până la 0,2 % din produsul intern brut (PIB) în 2019 și că va continua să se îmbunătățească treptat, ajungându-se la un excedent de 1,3 % din PIB în 2023. Pe baza soldului structural recalculat⁶, se prevede că obiectivul bugetar pe termen mediu, și anume un deficit structural de 0,5 % din PIB, va fi realizat până în 2020. În conformitate cu Programul de stabilitate, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 61,1 % în 2019 și va continua să scadă până la 51,6 % în 2023. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. În același timp, măsurile necesare pentru a sprijini țintele de deficit planificate în perioada de după 2020 nu au fost suficient detaliate.

⁵ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

⁶ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și măsurile temporare, recalculat de Comisie prin metoda stabilită de comun acord.

- (7) La 13 iulie 2018, Consiliul a recomandat Irlandei să realizeze obiectivul bugetar pe termen mediu în 2019. Acest obiectiv este în concordanță cu o rată maximă de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete⁷ de 7,0 % în 2019, care corespunde unei deteriorări permise a soldului structural de 0,3 % din PIB. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, se preconizează că Irlanda va respecta ajustarea bugetară recomandată în 2019.
- (8) În 2020, Irlanda ar trebui să își atingă obiectivul bugetar pe termen mediu. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, această situație este coerentă cu o rată de creștere nominală maximă a cheltuielilor publice primare nete de 3,7 %⁸, care corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,7 % din PIB. Se preconizează că Irlanda va îndeplini obiectivul bugetar pe termen mediu. Se preconizează că datoria publică se va menține pe o traiectorie descendentă fermă, depășind nivelul impus de regula privind datoria. În general, Consiliul consideră că Irlanda va respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2019 și în 2020. Având în vedere diferența dintre PIB-ul calculat și producția internă din Irlanda și impactul acestei diferențe asupra ponderii datoriei în PIB, precum și condițiile ciclice actuale din Irlanda și riscurile externe sporite, ar fi important să se utilizeze orice venituri excepționale pentru a reduce și mai mult ponderea datoriei publice în produsul intern brut.

⁷ Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Sunt luate în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate. Criteriul de referință în materie de cheltuieli utilizat în cazul Irlandei reflectă o ajustare menită să corecteze denaturarea ratei de referință pe termen de 10 ani a creșterii potențiale, cauzată de progresia excepțional de puternică a creșterii PIB-ului real în 2015. Conform abordării adoptate de autoritățile irlandeze în calculele lor pentru bugetul 2017, Comisia a utilizat media ratelor potențiale de creștere din 2014 și 2016.

⁸ La fel ca în 2019, criteriul de referință în materie de cheltuieli reflectă o ajustare menită să corecteze denaturarea ratei de referință pe termen de 10 ani a creșterii potențiale, cauzată de progresia excepțional de puternică a creșterii PIB-ului real în 2015.

- (9) Situația finanțelor publice a continuat să se îmbunătățească datorită unei creșteri solide a producției, însă persistă riscuri de volatilitate a veniturilor, iar rezistența veniturilor la fluctuațiile de natură economică și la șocurile negative poate fi consolidată și mai mult. Limitarea amplitudinii și a numărului cheltuielilor fiscale și lărgirea bazei de impozitare ar îmbunătăți stabilitatea veniturilor în contextul volatilității economice. Cu toate că Irlanda a majorat rata mai scăzută a taxei pe valoarea adăugată aplicată activităților turistice, unele măsuri fiscale recente s-au axat pe reduceri și scutiri. În plus, Irlanda dispune și de alte posibilități de îmbunătățire a modului în care sistemul său fiscal poate sprijini obiectivele de mediu. Aceste eforturi ar putea consta în reducerea subvențiilor acordate pentru combustibili fosili și transmiterea către investitori a unui semnal mai puternic în privința prețurilor, prin asumarea unui calendar al creșterilor taxei pe carbon în următorul deceniu.
- (10) Combaterea planificării fiscale agresive este esențială pentru ca sistemele fiscale să devină mai eficiente și mai echitabile, astfel cum se recunoaște în Recomandarea din 2019 pentru zona euro. Efectele de propagare între statele membre ale strategiilor de planificare fiscală agresivă ale contribuabililor impun o acțiune coordonată a politicilor naționale care să completeze legislația Uniunii. Irlanda a luat măsuri de combatere a planificării fiscale agresive, dar nivelul ridicat al plăților de redevențe și dividende exprimate ca procent din PIB sugerează că normele fiscale ale Irlandei sunt utilizate de întreprinderi care practică planificarea fiscală agresivă. Din cauza aplicării limitate a reținerii la sursă a impozitelor pentru plățile în străinătate (și anume, de la rezidenți din Uniune către rezidenți din țări terțe) efectuate, cu titlu de redevențe și dividende, de întreprinderi cu sediul în Irlanda, este posibil ca respectivele plăți să nu facă deloc obiectul impunerii, dacă nu sunt impozitate nici în jurisdicția destinatară.

- (11) Costurile legate de îmbătrânirea populației continuă să prezinte riscuri la adresa sustenabilității pe termen lung a finanțelor publice. Se preconizează că cheltuielile cu asistența medicală vor crește de la 4,1 % din PIB în 2016 la 5,1 % în 2070, nivelul maxim de 5,2 % urmând să fie atins în 2063. Deși unele aspecte ale sistemului de sănătate din Irlanda funcționează bine sau s-au îmbunătățit, sistemul este inefficient, întâmpină dificultăți în satisfacerea cererii și nu oferă servicii de asistență medicală coordonate și integrate. Pentru a atenua presiunile tot mai mari ale cererii, guvernul irlandez a aprobat Strategia de punere în aplicare Sláintecare și a instituit Biroul de punere în aplicare a Programului Sláintecare, pentru a reforma și a moderniza în mod cuprinzător serviciile de sănătate și de asistență socială din Irlanda în următorii 10 ani. Reforma planificată reprezintă o viziune credibilă pentru ca sistemul de sănătate să devină general accesibil și durabil, să răspundă cerințelor unei populații în curs de îmbătrânire și să se orienteze către asistență medicală comunitară, punând în mai mare măsură accentul pe prevenție. Acest lucru poate avea un impact pozitiv în ceea ce privește reducerea dependenței de terapia acută, ceea ce ar face ca asistența medicală să fie mai eficientă din punctul de vedere al costurilor. Cu toate acestea, punerea în aplicare este pusă în pericol de dificultățile cu care se confruntă sistemul de sănătate în ceea ce privește abordarea problemei pe care o reprezintă dubla asigurare pe piața asigurărilor de sănătate și gestionarea în mod eficace a propriului buget, a performanței și a forței de muncă pe termen scurt. Costurile pe termen scurt vor trebui, de asemenea, să fie limitate la realizarea viziunii Sláintecare pe termen lung.
- (12) În pofida eforturilor anterioare ale guvernului de a limita cheltuielile cu pensiile publice, se preconizează că deficitul total al sistemului de pensii va crește în mod semnificativ pe termen lung, ca urmare a majorării cheltuielilor cu pensiile de la 5 % din PIB în 2016 la 6,6 % în 2070, nivelul maxim de 7,5 % urmând a se atinge în 2053. Punerea în aplicare integrală și în timp util a foii de parcurs prezentate privind reforma pensiilor este esențială pentru ca sistemul de pensii irlandez să devină mai sustenabil din punct de vedere fiscal.

- (13) Sporirea investițiilor în competențe, educație și formare, precum și în incluziunea socială este esențială pentru a îmbunătăți productivitatea Irlandei și creșterea favorabilă incluziunii pe termen lung a acesteia. Con tracția pieței forței de muncă, precum și penuriile de competențe și neconcordanțele între cererea și oferta de competențe care apar în anumite sectoare necesită eforturi pentru a implica grupurile inactive de potențiali lucrători și pentru a investi în capitalul uman insuficient valorificat. Se pot aduce îmbunătățiri în ceea ce privește promovarea actualizării competențelor și o mai bună aliniere a programelor de învățământ și de formare profesională la nevoile pieței forței de muncă. Procentul scăzut al lucrătorilor care au competențe digitale de bază necesită investiții suplimentare în formarea și actualizarea competențelor la locul de muncă ale forței de muncă adulte. Efectuarea de investiții în asigurarea accesului la servicii de îngrijire a copiilor la prețuri accesibile și de calitate și punerea în aplicare a Programului național de îngrijire a copiilor (*National Childcare Scheme*) vor contribui la creșterea ratei destul de scăzute de ocupare a forței de muncă în rândul femeilor. Rata de participare a persoanelor cu handicap pe piața forței de muncă este una dintre cele mai scăzute din Europa. Numărul de persoane care trăiesc în gospodării cu o intensitate scăzută a muncii rămâne unul dintre cele mai ridicate din Uniune, ceea ce arată că se poate face mai mult în ceea ce privește punerea în aplicare a unor strategii de activare mai integrate și mai orientate pentru a sprijini acest grup specific.
- (14) Nivelul scăzut al investițiilor înregistrat în anii care au urmat expansiunii economice are, în prezent, consecințe nefaste asupra disponibilității locuințelor la prețuri accesibile și a locuințelor sociale, precum și asupra disponibilității unor infrastructuri adecvate în sectorul transporturilor și în cel al energiei curate, al serviciilor de alimentare cu apă și al serviciilor în bandă largă de foarte mare viteză, ceea ce ridică bariere în calea investițiilor efectuate de întreprinderi. În plus, emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier au crescut puternic în 5 ani. Îmbunătățirea infrastructurii, combinată cu amenajarea teritoriului, ar putea fi un factor esențial pentru ameliorarea ofertei de locuințe, creșterea investițiilor private, stimularea creșterii productivității și asigurarea unei dezvoltări economice regionale echilibrate. Conectivitatea adaptată exigențelor viitorului și competențele digitale suficiente rămân esențiale, astfel încât întreprinderile naționale să poată să utilizeze în mod eficace tehnologia digitală și sectorul intern al tehnologiei informației și comunicațiilor să prospere. Există în continuare provocări semnificative în ceea ce privește accesul la serviciile în bandă largă de foarte mare viteză, în special în zonele rurale. Mai multe investiții în infrastructura din sectorul energiei curate, al transporturilor curate și al celor publice și al serviciilor de alimentare cu apă, precum și intensificarea eforturilor depuse în domeniul decarbonizării, al eficienței energetice, al energiei din surse regenerabile și al economiei circulare ar ajuta Irlanda în tranziția sa către o economie cu emisii reduse de carbon și rezilientă din punctul de vedere al mediului.

- (15) Cu toate că lansarea Planului național de dezvoltare ar putea conduce, în cele din urmă, la oferirea unei infrastructuri de bază suplimentare, capacitatea redusă a sectorului construcțiilor ar putea deveni un obstacol în calea punerii în aplicare în timp util a acestui plan. În plus, diversificarea conexiunilor rețelelor de transport maritim și de energie cu Europa continentală ar putea spori reziliența economiei la șocurile externe. Irlanda nu a reușit până acum să disocieze creșterea sa economică de emisiile de gaze cu efect de seră și de poluanții atmosferici. Emisiile de gaze cu efect de seră au crescut constant, în special în sectoarele transporturilor, agriculturii, energiei și mediului construit. Lipsa progreselor în acest domeniu va îngreuna îndeplinirea de către Irlanda a obligațiilor sale față de Uniune, sporind în același timp costurile acțiunilor viitoare.
- (16) Persistența unei oferte insuficiente, la care se adaugă creșterea cererii, continuă să alimenteze majorarea prețurilor din sectorul imobiliar. Cu toate că prețurile nu par să fi fost supraevaluate în 2017, accesibilitatea din punct de vedere financiar devine un motiv de îngrijorare. Penuria ofertei de locuințe afectează, de asemenea, locuințele sociale din cauza investițiilor și a construcțiilor insuficiente din ultimul deceniu. Cu toate că cererea de locuințe sociale este estimată la aproximativ 72 000 de unități, în 2019 este planificată livrarea a doar 10 000 de unități. 17 000 de gospodării urmează să fie asistate prin intermediul Programului de ajutoare pentru locuințe (*Housing Assistance Payment*) sau al Programului pentru închirierea de locuințe (*Rental Accommodation Scheme*) din Irlanda, dar acordarea acestei asistențe riscă să accentueze creșterea chiriilor pe piața privată a închirierii, a cărei ofertă este deja limitată. În special în zona Dublin, numeroase locuințe sociale nu sunt ocupate la capacitatea lor maximă, unul dintre motive fiind practicile învechite de succesiune. Combinația inadecvată de tipuri de locuințe sociale oferite, corelată cu numărul foarte limitat de locuințe la prețuri accesibile și cu chirii care acoperă doar costurile (*cost-rental accommodation*) sunt factori care agravează și mai mult situația. Acesta este un motiv major pentru creșterea constantă a numărului de persoane și de familii care trăiesc în locuințe pentru cazuri de urgență, numărul persoanelor fără adăpost ajungând la noi niveluri-record în februarie 2019.

- (17) Promovarea productivității bazate pe inovare a întreprinderilor naționale este esențială pentru a sprijini creșterea mai robustă și mai rezilientă a productivității în această țară. Cheltuielile cu cercetarea și dezvoltarea ale mediului de afaceri continuă să crească, dar rămân sub media Uniunii și sunt foarte concentrate în întreprinderile cu capital străin. Politicile de inovare pot fi adaptate, astfel încât să sprijine mai bine întreprinderile mici și mijlocii irlandeze (IMM-uri). Sprijinul indirect (și anume, creditele fiscale) rămâne principalul instrument de sprijin public pentru cercetare și dezvoltare în Irlanda (reprezentând 80 % din totalul sprijinului public). Legăturile mai puternice dintre întreprinderile multinaționale și cele naționale ar putea contribui la o mai bună difuzare a inovării în întreaga economie. În plus, o cooperare mai strânsă între întreprinderi și centrele publice de cercetare ar spori, de asemenea, potențialul de inovare.
- (18) Cu toate că nivelurile scăzute ale cheltuielilor publice cu cercetarea și dezvoltarea continuă să provoace îngrijorare (1,05 % din PIB în comparație cu media Uniunii de 2 %), programul recent adoptat privind locurile de muncă, intitulat „Future Jobs Ireland 2019”, oferă un cadru promițător pentru a stimula inovarea și evoluțiile tehnologice și pentru a îmbunătăți productivitatea IMM-urilor. Cu toate acestea, punerea în aplicare pe deplin a programului menționat va depinde de o creștere semnificativă a cheltuielilor publice cu cercetarea și inovarea și de transpunerea programului recent adoptat în măsuri concrete de politică. În forma sa actuală, această listă ambițioasă de măsuri nu prevede încă detalii importante și date precise de punere în aplicare. De exemplu, pentru acțiunile care urmează să fie întreprinse în 2019, nu au fost identificate măsuri de sporire a disponibilității investițiilor de capital pe termen lung pentru a sprijini întreprinderile naționale să își extindă activitatea; mixul de politici menit să încurajeze IMM-urile să investească în noile tehnologii combină creditele fiscale și stimulentele nefiscale pentru a încuraja IMM-urile să investească în inovare, dar amploarea relativă a acestor măsuri rămâne necunoscută. Programul „Future Jobs Ireland 2019” nu include acțiuni și rezultate precise pentru a reduce decalajul dintre Irlanda și alte state membre în ceea ce privește punerea în aplicare a unor rețele în bandă largă adaptate exigențelor viitorului, în conformitate cu obiectivele Uniunii referitoare la societatea gigabiților stabilite pentru 2025. Se preconizează că planul național privind conectivitatea în bandă largă va contribui la reducerea acestui decalaj.

- (19) Disparitățile regionale din Irlanda sunt semnificative și s-au adâncit în ultimul deceniu. Irlanda înregistrează disparități economice regionale destul de ridicate comparativ cu alte state membre în ceea ce privește PIB-ul pe cap de locuitor. În perioada 2000-2016, PIB-ul pe cap de locuitor în regiunile Sud și Est a crescut cu 74 %, respectiv cu 63 de puncte procentuale mai mult decât în regiunile de frontieră, Centru și Vest, iar creșterea s-a accelerat după 2012. Până în 2016, PIB-ul pe cap de locuitor în regiunile Sud și Est a fost de 2,6 ori mai mare decât în regiunile de frontieră, Centru și Vest. Zona Dublin, în care trăiește 40 % din populația Irlandei, a contribuit cu 62 de puncte procentuale la creșterea PIB-ului în perioada 2000-2016.
- (20) Barierele de reglementare din calea antreprenoriatului (în special anumite reglementări referitoare la proprietățile imobiliare comerciale și la serviciile juridice) afectează intrarea și ieșirea întreprinderilor de pe piață și, prin urmare, productivitatea întreprinderilor naționale irlandeze. Barierele la intrarea pe piețele cu amănuntul reprezintă o provocare. Irlanda se numără printre primele cinci țări cu cel mai mare număr de cerințe procedurale în ceea ce privește stabilirea punctelor de vânzare cu amănuntul. Comercianții cu amănuntul se confruntă cu obstacole procedurale care întârzie deschiderea de noi magazine și sporesc costurile aferente și pot avea un impact negativ asupra structurii și a dinamicii pieței.
- (21) Noua Lege privind reglementarea serviciilor juridice (Legal Services Regulation Act) nu a fost încă pusă în aplicare, dat fiind că se înregistrează în continuare întârzieri semnificative în introducerea reglementărilor, chiar dacă sunt în curs de desfășurare consultările pregătitoare. Permitea accesului profesional direct al avocaților pledanți în cauze de contencios, precum și autorizarea persoanelor juridice de a dobândi statutul de partener în toate tipurile de practici juridice rămân posibilități incerte. Cu toate acestea, trebuie să se evite normele de operare și gestionare excesiv de complexe pentru practicile multidisciplinare. O punere în aplicare ambițioasă a reformelor în curs reprezintă o prioritate absolută. Inițiativa „Ambition 2.3” din cadrul programului „Future Jobs Ireland 2019” ar trebui să soluționeze problemele legate de costul serviciilor juridice, însă singurul rezultat prevăzut a fi obținut în 2019 este provizoriu, iar calendarul este ambiguu. Întârzierile în punerea în aplicare a acestei reforme contribuie la costul ridicat al serviciilor juridice în Irlanda, în detrimentul întreprinderilor, în special al IMM-urilor, și al persoanelor fizice. Dat fiind faptul că serviciile juridice reprezintă un factor important al altor servicii pentru întreprinderi, restricțiile din acest sector contribuie la costul ridicat al altor servicii (de exemplu, al asigurărilor).

- (22) Ratele creditelor neperformante au continuat să scadă și s-au redus cu 4,4 puncte procentuale, atingând nivelul de 5,5 % în al patrulea trimestru al anului 2018. Băncile sunt pe cale să îşi atingă obiectivele de reducere, susținute de vânzările de portofoliu, de eforturile de restructurare și de creșterea prețurilor în sectorul imobiliar. Întârzierile pe termen lung la plata creditelor ipotecare (scadente de peste 2 ani) rămân relativ mari, contribuind la menținerea ratei creditelor neperformante peste media zonei euro. S-au propus o serie de inițiative și de proiecte de lege, cum ar fi proiectul „fără consimțământ, nu se efectuează vânzarea” (*no consent, no sale*) pentru a face față impactului social și economic al rezoluției creditelor neperformante, inclusiv în cazul gospodăriilor vulnerabile. Registrul de credite a devenit pe deplin funcțional pentru creditele de consum în 2018 și va avea o importanță crucială pentru a evalua dacă debitorii au capacitatea de a-și rambursa datoriile. Procedurile de insolvență și utilizarea opțiunilor judiciare și extrajudiciare pentru rezoluția întârzierilor la plată rămân limitate. Reducerea în continuare a întârzierilor pe termen lung la plata creditelor ipotecare, valorificând în același timp inițiativele destinate gospodăriilor vulnerabile, fără a crea obstacole nejustificate pentru rezoluția creditelor neperformante rămâne o provocare și necesită o monitorizare continuă.
- (23) Programarea fondurilor Uniunii pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea unora dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară pentru 2019. Acest lucru ar permite Irlandei să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile regionale.
- (24) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Irlandei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Irlandei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Irlanda, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (25) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 al Irlandei prin prisma acestei evaluări și consideră⁹ că se preconizează că Irlanda va respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere.

⁹ În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

(26) Ținând cont de bilanțul aprofundat realizat de Comisie și de această evaluare, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1 și 3 de mai jos. Aceste recomandări contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a Recomandării din 2019 pentru zona euro, în special a celei de a doua recomandări pentru zona euro. Politicile bugetare menționate în recomandarea 1 de mai jos contribuie, printre altele, la abordarea dezechilibrelor legate de datoria publică ridicată,

RECOMANDĂ ca, în 2019 și 2020, Irlanda să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să își atingă în 2020 obiectivul bugetar pe termen mediu; să utilizeze veniturile excepționale pentru a accelera reducerea ponderii datoriei publice în produsul intern brut; să limiteze amploarea și numărul cheltuielilor fiscale și să lărgască baza de impozitare; să continue să remedieze elementele sistemului fiscal care pot facilita planificarea fiscală agresivă și să se axeze, în special, pe plățile în străinătate; să abordeze creșterea preconizată a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației prin sporirea eficacității sistemului de sănătate din punctul de vedere al costurilor și prin punerea în aplicare pe deplin a planurilor de reformă a pensiilor.
2. Să ofere sprijin personalizat de integrare activă și să faciliteze actualizarea competențelor, în special în cazul grupurilor vulnerabile și al persoanelor care trăiesc în gospodării cu o intensitate scăzută a muncii; să sporească accesul la servicii de îngrijire a copiilor la prețuri accesibile și de calitate.
3. Să axeze politica economică legată de investiții pe tranziția către emisii scăzute de dioxid de carbon și pe tranziția energetică, pe reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, pe transporturile durabile, pe aprovizionarea cu apă, pe infrastructura digitală, precum și pe locuințele la prețuri accesibile și pe locuințele sociale, ținând seama de disparitățile regionale; să pună în aplicare măsuri, inclusiv cele prevăzute în strategia „Future Jobs”, pentru a diversifica economia și a îmbunătăți productivitatea întreprinderilor irlandeze – în special productivitatea IMM-urilor – prin utilizarea în mai mare măsură a instrumentelor de finanțare directă pentru a stimula cercetarea și inovarea și prin reducerea barierelor de reglementare din calea antreprenoriatului.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu

Președintele